

CÂTEVA ASPECTE PRIVIND LIMBAJUL INTERNETULUI ȘI INFLUENȚA ACESTUIA ASUPRA COMUNICĂRII

MARIANA VÂRLAN
Universitatea „Valahia”
Târgoviște

Odată cu transformările societății românești postdecembriste, vizibile în toate domeniile vieții culturale, politice și economice, comunicarea scrisă și cea orală au suferit multiple modificări. Pe de o parte, s-a dorit să se renunțe la discursul totalitar, care abunda în formule stereotipice și cuvinte desemantizate¹, iar, pe de altă parte, s-a simțit, în primul rând, nevoia unei revigorări lexico-semantice, menite să aducă un suflu nou tuturor formelor de comunicare.

Procesul schimbărilor lingvistice s-a accelerat după momentul 1989, manifestându-se cu precizie în domeniile împrumutului lexical, al formării cuvintelor, al evoluției sensurilor etc.

În ultimii ani comunicarea informală s-a extins prin intermediul chaturilor, messengerurilor, forumurilor sau al altor mijloace de comunicare pe Internet. Există nenumărate cazuri în care copiii învață mai întâi să folosească tastatura și mouse-ul în locul scrierii de mână cu ajutorul creionului sau al stiloului. Astfel, pentru noile generații, Internetul a devenit cel mai important tip de comunicare și de informare, dar și cel mai important mijloc de relaționare socială.

Pe de altă parte, cartea a fost înlocuită cu audiobook-ul, iar strădania și frumuseea ale tării unei scrisori (folosindu-te de un limbaj corect și expresiv sau de o formă și un aspect impecabile), s-au modernizat prin trimiterea unui mesaj simplificat pe telefonul mobil, pe chat, pe e-mail etc. Totul pare să se conformeze noilor tendințe, noilor mode, în detrimentul cărții, al lecturii, al bucuriei de a răsfoi printre paginile îngălbenite de vreme, chiar dacă se încearcă, prin diversele campanii publicitare, realizate de anumite cotidiane, o anumită întoarcere a românului către lectură.²

Omul zilelor noastre este presat de timp și de aceea vrea să facă tot posibilul pentru a mai câștiga câteva clipe în plus. Noile forme de comunicare vin în sprijinul acestuia, oferindu-i instrumentele necesare obținerii și transmiterii de informații într-un timp cât mai scurt. În acest sens, internauții, și nu numai, accesează în mod automat și deosebit de frecvent Internetul, utilizându-se de anumite programe care le permit, atât comunicarea, cât și informarea. Din punct de vedere lingvistic, cele două funcții – de comunicare și de informare –

¹ Este vorba despre *limba de lemn* (fr. *langue de bois*), conceptul binecunoscut al lui Françoise Thom.

² Sunt cunoscute campaniile ziarelor *Adevărul*, *Jurnalul Național*, *Gazeta Sporturilor* etc. de promovare a lecturii. Bineînțeles, nu trebuie să uităm și editurile de prestigiu întreprind astfel de campanii: *Cartea de pe noptier*, de la editura Humanitas este una dintre ele.

sunt esențiale pentru sistemul limbii, însă această formă de comunicare prezintă avantaje și dezavantaje.

Printre avantajele/beneficiile am putea aminti: tendința de simplificare a limbajului, care se conformează principiului economiei în limbă¹, însă fără să se facă rabat de la normele scrierii corecte, posibilitatea rapidă de a avea acces la informație, transmiterea mesajelor către mai mulți receptori în același timp², manifestarea unui anumit tip de socializare, cu o anumită frecvență în rândul tinerilor, chiar salvarea unor vieți³.

Dezavantajele pot fi rezumate astfel: limbajul codificat, bazat pe anumite abrevieri și simboluri, care poate fi înțeles numai de utilizatori sau de „inițiați”; transmiterea unor informații într-o formă eronată; lipsa de cenzură care face posibil apariția unor cuvinte și expresii vulgare etc.

În continuare, vom prezenta câteva caracteristici ale limbajului folosit de utilizatorii chaturilor, forumurilor, blogurilor etc., care, la un moment dat, va deveni, probabil, un limbaj nou, cu multiple consecințe pentru limba noastră, din păcate, nu dintre cele pozitive.

O primă caracteristică este reprezentată de terminologia informatică extinsă în cadrul registrului familiar. Menționăm numai câteva exemple:

„piesa a avut un real succes printre invitați (...), textele mergându-le drept la **microprocesor**” (Zafiu 2001: 90) – unde termenul tehnic trimite la unitatea centrală de prelucrare a informației al cărei echivalent metaforic este creierul uman, însă sensul redat în contextul prezentat este acela de suflet/inimă;

„nu m-mpingeți **resetez**”, cunoscută replică din „O scrisoare pierdută”, transpusă în limbaj informatic, poate indica un alt sens metaforic pentru verbul „a reseta”, care corespunde tipic programului de repornire a unui calculator. Acest sens denotativ poate constitui o metaforă pentru un „nou început existențial.”⁴

„Cetăeanul **virusat**” (Zafiu 2001: 90);

„Companiile farmaceutice, care sunt de inute de masoni/ guvern/ banca mondial / google/ extratere ti au creat vaccinul din două motive : 1. Îmi plimb cam sperie faptul că în ultimii 50 de ani s-a cam dublat populația (...). 2 Cum virusul e doar criminal, nu îți ho de buzunare, n-ar strica dacă, înainte să elibereze planeta, cetăeanul **virusat** să cotizeze la bugetul celor mionași mai sus (vaccin antigripal, pastile, consultați). (catalin.fertu.ro / blog /)

Ca și în alte limbi, se recurge de foarte multe ori la utilizarea unor termeni englezești neadaptați sau adaptați inadecvat, evitându-se propunerea unui echivalent românesc sau, chiar dacă acesta există, fie este o sintagmă compusă din doi sau mai mulți termeni (*desktop – suprafață de lucru, e-mail – poartă electronică, log off – a închide o sesiune de lucru, log on – a deschide o sesiune de lucru* etc.), fie câștigă teren notorietatea termenului englezesc, binecunoscut, atât în rândul specialiștilor, cât și al utilizatorilor (*blog-ului, brand-ului, chat,*

¹ Teoria economiei expresiei afirmă că în limbi se observă, în general, tendința de a exprima numai ceea ce este necesar, ceea ce este indispensabil pentru intercomprehenșiune (Coseriu 1995: 88).

² Este vorba de introducerea unui nou concept în comunicarea de masă, numită „man-to-man” – „mulți către mulți” (Coja 2010: 24).

³ Amintim aici mesajele de urgență sau de prim-ajutor pentru oamenii care au nevoie de anumite medicamente sau sfaturi medicale. De asemenea, merit menționat cazul unei doamne, Andreea Ionescu, care voia să se sinucidă, mărțurisindu-și gândurile pe internet. Prietenii de pe Facebook au alertat familia care a venit în ajutorul ei (www.sursadestiri.ro).

⁴ Vezi articolul „Setare” al Rodici și Zafiu din publicația „România literară” (www.romlit.ro > Home > Arhiv > 2008 > numărul 36).

convertor, feeling, formata, funny, glossy, google-ui, hard-disk, home-computer, insert, job, link, look, mouse, procesor, seta, shut down, site, sms-ui, soft, undo, update, upgrade etc).

De asemenea, observăm în un amestec de cuvinte engleze și în românești, mixajul rezultat impresionând prin efectele parodice ultramoderne. Iată, de pildă, varianta unei poezii de dragoste în varianta romglez¹:

I love you atat de tare / încât I believe ca mor / you are so incantatoare / oh, my dear, cat te ador. When I go la brat cu tine / ma simt very magulit / caci are looking toti la mine / oh, I am so, so fericit. All ar fi atat de bine... / but you see, nu-i chiar asa / caci I tell ce simt în mine / dar tu smile si smile într-una / And I think ca spun trznai. Please don't face pe nebuna / si mai look în ochii mei. Understand? I love you draga / cum vrei sa-ti mai vorbesc / you are totul pentru mine / and I want sa te-ntalnesc. But is dificult, vezi bine / caci your mother e pe faza / si din five în five minute / carefully ne controleaza / Maybe sa ajung la tine / ca in Shakespeare, "Juliet" / I "Romeo" love pe tine / give me scara din boschet. (www.adevarul.ro/.../vorbesc-tinerii-combinatie-limbaj-romgleza_0_74993045.html)

În limbajul „de Internet” ortografia prezintă mai multe motive de îngrijorare: semnele diacritice lipsesc cu desigur, se renunță la orice tip de majuscule, datorită economiei de timp și a dificultății de redactare, cratima constituie pierdere de vreme, prescurtările și schimbările grafice ale sunetelor sunt des întâlnite (*sh - , tz - , k - c , ca, th - t, dh - d, j -*), scrierea unor cuvinte românești în manieră engleză a devenit un „trend”. Din aceste motive, textele par de multe ori neclare, codificate, lucru sesizat însă doar de cei din *exterior*, deoarece utilizatorii nu îl percep ca atare:

*„Se vede după moacă că e genu **votcar/spritzar** care îi lasă unghia de la degetul mic să crească” (forum.softpedia.com);*

«Zimi și mie parola pentru nivelul trei», este un mesaj obișnuit. «De ce să mai pierd timpul și pun cratimă, pentru că mesajul este acela?» se întreabă Cosmin. De altfel, pe Internet, dar și în vorbirea curentă, toți sunt «frai» și nici un fițer nu se «descarcă», ci se «downloadează» (www.adevarul.ro/.../vorbesc-tinerii-combinatie-limbaj-romgleza_0_74993045.html);

„Am primit un mesaj foarte michteaux pe mail.” (weblog.ro/aglomerarispontane) (http://www.romaniaculturala.ro/articole.php?categorie=limba_romana&arhiva=1);

„Sanatate la neamuri și apa la papușoi, oriunde ați fi!; Pupat Piața Independenței.” (apud Zafiu 2001: 91).

Rodica Zafiu² amintește de o tendință puternică (existentă și în alte limbi românești) de a scrie cuvinte românești cu *k* – sporadic (*korekt, kefuri, kontsinuturi*) sau consecvent:

*„Si totuși nu cred că am găsit explicația ultimă pentru fascinatia literei *k*. Sa aiba legatura pe undeva și cu o intenție de-a crea un brechtian „V(efremdungs)Effekt“ (efekt de instrainare)? Nu-i exclus. Pentru că mulți dintre cei care fac muzică asta care a spart totul (și vreau să scriu și despre fenomenul acesta, pentru că merita!), mai ales hip-hopistii/rapperii români, își kinta suparările juste cu privire la situația de *k*-kat (pardon de expresie) în care se afla (tineretul din) România... În fine, să nu uităm că altfel „suna” „k(a)” fata de „c(i)”! Deci cred că mai este posibilă cel puțin încă o explicație: anume că litera *k* parka-parka semnifică și un pik de*

¹ Pentru termenul romglez vezi Stoichi și Ichim (2006: 7-28).

² În articolul editat în „România literară”, nr. 2, 2008, consultat online la adresa http://www.romlit.ro/domnul_k.

okcident. Nu kredeti?" (www.observatorcultural.ro/Fascinatia-K*articleID_5156-articles_deta...)

Ca fenomen recent apare folosirea rebusistică a literei *k*, cu valoarea dată de numele ei - *ca* sau, înănd seama de renunțarea la diacritice, *c*. Aceasta face parte dintr-un cod de abrevieri extins de la mesajele telefonice, obligatoriu scurte, la textele mai puțin dependente de spațiu: *k* = „c” (*cred k, știu k*), *ink* = „înc” (*ink mai merge*), *dak* = „dac”, *mik* = „mic”, *adik* = „adic” etc. (http://www.romlit.ro/domnul_k).

Uneori, pentru a reda sau a sugera ridicarea tonului, se folosește scrierea întregului cuvânt cu majuscule:

NU TE DERANJEAZA???? (<http://forum.softpedia.com/lofi/version/index.php/t202779.html>).

Trunchierile de cuvinte sunt frecvente în discuțiile internautilor:

bn (*bine*), *dimi* (*dimineață*), *faculta* (*facultate*), *gospo* (*gospodină*), *ok*, *nush* (*un tîu*), *plicti* (*plictisit, plictiseal* etc.), *profi* (*profesionist*), *pt* (*pentru*), *sal* (*salut*), *simpa* (*simpatic*), *me* (*mecher*), *telectual* (*intelectual*) etc.

Mulți utilizatori de chat folosesc acronime și emoticonuri pentru a-și exprima mai bine stările de spirit, apelând de fiecare dată la enunțuri și sintagme englezești extrem de variate:

POS - *Parent Over Shoulder*; *GNOG* - *Get Naked On Cam*; *ILU* - *I Love You*; *LHSO* - *Let's Have Sex Online*; *ASAP* - *As Soon As Possible*; *DIY* - *Do It Yourself*; *WYSIWYG* - *What You See Is What You Get* (www.comunicate-de-presa.ro/.../cum-sa-intelegem-limbajul-secret-al-comunicarilor-on-line-ghidul-parintilor-in-limbajul-internet)

Am preluat de pe site-ul www.culturasicomunicare.com/v2/negru.pdf o listă cu exemple de acronime și simboluri folosite de utilizatorii de chat:

AFAIK = *as far as I know* (din câte tîu); *AFK* = *away from keyboard* („plecat”); *BBN* = *Bye Bye Now* (acum: pa, pa!); *BTW* = *By The Way* (apropo); *BRB* = *be right back* (revin); *CUL8ER* = *see you later* (pe curând); *DYSWIS* = *do you see what i see* (vezi ce văd eu?); *FF* = *foarte foarte*; *FYI* = *For Your Information* (pentru informația ta); *GF* = *girlfriend* (prietenă); *GN8* = *good night* (noapte bună); *IIRC* = *if I recall correctly* (dacă îmi amintesc bine); *IMHO* = *in my humble opinion* (după umila mea părere); *LOL* = *laughing out loud* (râs sonor); *NC* = *no chance* (utilizat și în jocuri online, „nicio șansă”); *NP* = *no problem* (nicio problemă); *RE* = *returned* (reîntors); *ROFL* = *rolling on (the) floor laughing* (mor de râs, pe spate de râs); *SYS* = *see you soon* (pe curând); *SRY* = *sorry* (regret); *VB* (vorbesc, vorbim); *WB* = *welcome back* (bine ai revenit); *{o/}* = *angel* (înger); *\-o* = *bored* (plictisit); *:'* = *crying* („plâng”); *:-@* = *screaming* (urlu, strig); *:-O* = *shocked* (ocătat); *-)* = *wink* (trag cu ochiul).

Aceste acronime demonstrează încă o dată că engleza de îne supremația în exprimarea scrisă pe internet, analiza lor necesitând o cercetare aparte. În alte situații apar ideogramele (*smiles*), unde printr-un singur semn se exprimă un cuvânt sau o stare. Aici semnele de punctuație nu se mai regăsesc, și atunci enunțul devine interpretabil ceea ce poate crea confuzii în ceea ce privește înțelegerea lui.

Comunicarea online actuală, văzută ca „un rău necesar”, este specifică nu numai generațiilor tinere, ci și altor persoane care trebuie să se obișnuiască cu aceste elemente de

tehnologie modern , fie pentru schimburile de informa ii, de imagini, fie pentru alte motive obiective etc. De asemenea, nu putem generaliza fenomenul extinderii acestor limbaje informatice la toate categoriile de vorbitori. Chiar dac se vorbe te de o globalizare accentuat i la nivelul comunic rii umane, exist totu i persoane demne care in la o exprimare îngrijit , atent , corespunz toare tuturor situa iilor din via a real i care tiu s combine în mod pl cut tradi ionalul i modernul, i pentru care limba ca modalitate de exprimare r mîne eticheta cea de toate zilele.

SURSE

[catalin.fertu.ro / blog /](http://catalin.fertu.ro/blog/)
forum.softpedia.com
www.adevarul.ro/.../vorbesc-tinerii-combinatie-limbaj-romgleza_0_74993045.html
www.comunicate-de-presa.ro/.../cum-sa-intelegem-limbajul-secret-al-comunicarilor-on-line-ghidul-parintilor-in-limbajul-internet
www.observatorcultural.ro/Fascinatia-K*articleID_5156-articles_deta...
http://www.romlit.ro/domnul_k
[http://www.romaniaculturala.ro/articole.php?categorie=limba_romana&arhiva=1;](http://www.romaniaculturala.ro/articole.php?categorie=limba_romana&arhiva=1)
www.sursadestiri.ro

BIBLIOGRAFIE

- Coja, Claudia, 2010, *Particularit i lingvistice ale conversa iei de tip „chat”*, Bucure ti, Editura Universitar .
- Coseriu, Eugenio, 1995, *Introducere în lingvistic* , Cluj, Editura Echinox.
- Stoichi oiu Ichim, Adriana, 2006, *Aspecte ale influen ei engleze în româna actual* , Bucure ti, Editura Universit ii din Bucure ti.
- Zafiu, Rodica, 2001, *Diversitate lingvistic în româna actual* , Bucure ti, Editura Universit ii din Bucure ti.

A FEW CONSIDERATIONS REGARDING THE INTERNET LANGUAGE AND ITS INFLUENCE ON COMMUNICATION

(Abstract)

The present study tries to grasp a few aspects of the internauts' language and of the way in which it affects, to a lesser or to a more significant extent, interpersonal communication. Blogs, chat, forums etc. are just a few of the forms of communication *from* the internet, which have undergone a spectacular ascension, visible especially among the young generations. In this sense, the present paper attempts to signal a few features of the internauts' language, as serious errors from the viewpoint of the maternal language or only as simple *linguistic airs and graces*.